

ROYAUME DE BELGIQUE

AVIS 31.581/2

DE LA SECTION DE LEGISLATION
DU CONSEIL D'ETAT

Le CONSEIL D'ETAT, section de législation, deuxième chambre, saisi par le Ministre de l'Intérieur, le 26 avril 2001, d'une demande d'avis, dans un délai ne dépassant pas trois jours, sur un projet d'arrêté royal "modifiant l'arrêté royal du 2 août 1990 réglant l'enregistrement par les communes des dernières volontés quant au mode de sépulture", a donné le 4 mai 2001 l'avis suivant :

KONINKRIJK BELGIE

ADVIES 31.581/2

VAN DE AFDELING WETGEVING
VAN DE RAAD VAN STATE

De RAAD VAN STATE, afdeling wetgeving, tweede kamer, op 26 april 2001 door de Minister van Binnenlandse Zaken verzocht hem, binnen een termijn van ten hoogste drie dagen, van advies te dienen over een ontwerp van koninklijk besluit "tot wijziging van het koninklijk besluit van 2 augustus 1990 tot inschrijving door de gemeenten van de laatste wilsbeschikking inzake de wijze van teraardebestelling", heeft op 4 mei 2001 het volgende advies gegeven :

Suivant l'article 84, alinéa 1er, 2°, des lois coordonnées sur le Conseil d'Etat, inséré par la loi du 4 août 1996, la demande d'avis doit spécialement indiquer les motifs qui en justifient le caractère urgent.

La lettre s'exprime en ces termes :

"(l'urgence est motivée) ... door de omstandigheid dat de regeling van de inschrijving door de gemeenten van de laatste wilsbeschikking inzake de wijze van teraardebestelling zo vlug mogelijk dient aangepast te worden aan het door de wet van 8 februari 2001 gewijzigde artikel 24 van de wet van 20 juli 1971 op de begraafplaatsen en de lijkbezorging, zodat laatstgenoemde bepaling effectief in werking kan treden."

*

*

*

La loi précitée du 8 février 2001 a été publiée le 23 mars 2001 et ne contient aucune prescription particulière quant à son entrée en vigueur. Celle-ci a donc eu lieu le 2 avril 2001.

Cette loi ne modifie pas l'article 15bis de la loi du 20 juillet 1971 qui constitue le fondement légal de l'arrêté en projet.

Elle prévoit, certes, des nouvelles possibilités de dispersion, d'inhumation ou de conservation des cendres des corps incinérés. Ces nouvelles possibilités peuvent justifier une modification des mentions pouvant figurer au

.../...

registre de la population et qui sont précisées par l'arrêté royal que le présent projet tend à modifier.

Le législateur n'a, toutefois, nullement soumis le recours à ces nouveaux modes de sépulture à la modification préalable de cet arrêté.

L'alinéa 3 du nouvel article 24 commence d'ailleurs par ces mots :

"Si le défunt l'a spécifié par écrit ou à la demande des parents, s'il s'agit d'un mineur d'âge, ou, le cas échéant, à la demande du tuteur, les cendres des corps incinérés peuvent : ...".

Une mention particulière au registre de la population n'est pas requise pour que puisse être exprimé, même à titre de dernière volonté, le choix d'un mode de sépulture parmi ceux que la loi nouvelle autorise.

La motivation de l'urgence repose par conséquent sur une considération inexacte, puisque l'arrêté en projet n'est pas nécessaire à l'entrée en vigueur "effective" de la loi du 8 février 2001.

D'une manière générale, s'il fallait admettre, comme motivation de l'urgence justifiant que l'avis de la section de législation soit rendu dans le délai de trois jours, la seule circonstance qu'une loi est entrée en vigueur et qu'elle nécessite des mesures d'exécution, sans que ne soient spécifiées les circonstances précises et particulières en raison desquelles la réalisation du but poursuivi par lesdites mesures, leur utilité ou leur

.../...

efficacité, seraient compromises si la consultation de la section de législation se faisait dans les délais ordinaires, le recours à cette procédure d'urgence perdrait le caractère exceptionnel qui constitue sa raison d'être.

En exigeant que les demandes d'avis dans les trois jours soient "spécialement" motivées, le législateur a, en effet, voulu que ce délai, extrêmement bref, ne soit sollicité qu'exceptionnellement. S'ils devaient recourir de manière trop fréquente à cette procédure, les demandeurs d'avis perturberaient les travaux de la section de législation en manière telle que celle-ci se trouverait dans l'impossibilité de traiter avec le soin nécessaire et la célérité voulue les affaires réellement urgentes.

Overeenkomstig artikel 84, eerste lid, 2°, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State, ingevoegd bij de wet van 4 augustus 1996, moeten in de adviesaanvraag in het bijzonder de redenen worden aangegeven tot staving van het spoedeisende karakter ervan.

De motivering in de brief luidt als volgt :

"Het verzoek om spoedbehandeling wordt gemotiveerd door de omstandigheid dat de regeling van de inschrijving door de gemeenten van de laatste wilsbeschikking inzake de wijze van teraardebestelling zo vlug mogelijk dient aangepast te worden aan het door de wet van 8 februari 2001 gewijzigde artikel 24 van de wet van 20 juli 1971 op de begraafplaatsen en de lijkbezorging, zodat laatstgenoemde bepaling effectief in werking kan treden.".

*

* *

De voormelde wet van 8 februari 2001 is bekendgemaakt op 23 maart 2001 en bevat geen enkele bijzondere bepaling inzake de inwerkingtreding ervan. Ze is dus op 2 april 2001 in werking getreden.

Deze wet houdt geen wijziging in van artikel 15bis van de wet van 20 juli 1971, dat de rechtsgrond oplevert voor het ontworpen besluit.

Zij voorziet wel in nieuwe mogelijkheden inzake het verstrooien, het begraven of het bewaren van de as van

.../...

gecremeerde lijken. Die nieuwe mogelijkheden kunnen een reden zijn voor het wijzigen van de vermeldingen die eventueel opgenomen worden in het bevolkingsregister en die nader worden bepaald in het koninklijk besluit dat door het voorliggende ontwerp zou worden gewijzigd.

De wetgever heeft voor die nieuwe vormen van lijkbezorging evenwel geenszins als voorwaarde bepaald dat dit besluit vooraf wordt gewijzigd.

Het derde lid van het nieuwe artikel 24 begint trouwens met de volgende woorden :

"Indien de overledene dit schriftelijk heeft bepaald of op verzoek van de ouders indien het om een minderjarige gaat, of, in voorkomend geval, op verzoek van de voogd, kan de as van gecremeerde lijken :...".

Een bijzondere vermelding in het bevolkingsregister is niet vereist om, zelfs bij wijze van laatste wilsbeschikking, te kiezen voor een vorm van lijkbezorging uit die welke bij de nieuwe wet worden toegestaan.

De motivering die voor het verzoek om spoedbehandeling wordt opgegeven is dus onjuist, aangezien het ontworpen besluit niet noodzakelijk is voor de "effectieve" inwerkingtreding van de wet van 8 februari 2001.

In het algemeen geldt dat, mocht als motivering voor het verzoek om spoedbehandeling, op grond waarvan het advies van de afdeling wetgeving wordt uitgebracht binnen een termijn van drie dagen, de loutere omstandigheid in

.../...

aanmerking worden genomen dat een wet in werking is getreden en uitvoeringsmaatregelen behoeft, zonder dat een opgave wordt gegeven van de specifieke en bijzondere omstandigheden waardoor de verwerkelijking van het doel dat met die maatregelen beoogd wordt, het nut of de doeltreffendheid ervan in het gedrang zouden komen als de afdeling wetgeving binnen de gewone termijnen om advies wordt gevraagd, het werken met die procedure van verzoek om spoedbehandeling niet langer uitzonderlijk zou zijn, welke uitzonderlijkheid haar bestaansreden is.

Door te eisen dat verzoeken om binnen drie dagen advies uit te brengen binnen drie dagen "met bijzondere redenen worden omkleed", heeft de wetgever immers gewild dat op deze uiterst korte termijn slechts bij uitzondering een beroep wordt gedaan. Indien adviesaanvragers te vaak werken met die procedure, worden de werkzaamheden van de afdeling wetgeving dermate verstoord dat deze zich in de onmogelijkheid bevindt de werkelijk dringende zaken met de nodige zorgvuldigheid en vereiste spoed te behandelen.

La chambre était composée de

De kamer was samengesteld uit

Messieurs
de Heren

Y. KREINS,

conseiller d'Etat, président,
staatsraad, voorzitter,

P. LIENARDY,
P. QUERTAINMONT,

conseillers d'Etat,
staatsraden,

Madame
Mevrouw

B. VIGNERON,

greffier,
griffier.

Le rapport a été présenté par
M. L. DETROUX, auditeur. La note du
Bureau de coordination a été réd-
igée et exposée par M. L. JANS,
référéndaire adjoint.

Het verslag werd uitgebracht
door de H. L. DETROUX, auditeur.
De nota van het Coördinatie-
bureau werd opgesteld en toegelicht
door de H. L. JANS, adjunct-
referendaris.

La concordance entre la version
française et la version néerlan-
daise a été vérifiée sous le con-
trôle de M. P. LIENARDY.

De overeenstemming tussen de
Franse en de Nederlandse tekst werd
nagezien onder toezicht van de
H. P. LIENARDY.

LE GREFFIER - DE GRIFFIER,

LE PRESIDENT - DE VOORZITTER,

B. VIGNERON

Y. KREINS